

„EDINOST“

izhaja dvakrat na teden, vsako sredo in soboto ob 1. uri popoldne.

„Edinost“ stane:

za vse leto gl. 6.—; izven Avst. 9.— gl.
za polu leta „ 3.—; „ 4.50
za četrt leta „ 1.50; „ 2.25

Posamične številke se dobivajo v prodajalnicah tobaka v Trstu po 5 nov., v Gorici in v Ajdovščini po 6 nov.

Na naročbe brez priložene naročnine se upravnštvo ne ozira.

EDINOST

Vsi dopisi se pošiljajo uredništvu v ulici Torrence št. 12. Vsako pismo mora biti frankovano, ker nefrankovana se ne sprejemajo. Rokopisi se ne vračajo.

Oglasi in oznanila se račune po 7 nov. vrstica v petitu; za naslove z debelimi črkami se plačuje prostor, kolikor bi ga obseglo navadnih vrstic.

Poslana, javne zahvale, osmrtnice itd. se račune po pogodbi.

Naročnino, reklamacije in inserate prejema upravnštvo v ulici Torrence 12. Odprte reklamacije so proste poštnine.

Glasilo slovenskega političnega društva za Primorje.

»V edinosti je moč«.

Naši nasprotniki.

II.

Ako pogledamo na društveno in politično življenje naših sovražnikov Lahonov, opazimo v njem nekaj, kar našej stranki manjka. Menimo namreč istomišljenost, celokupnost, hvalevredno požrtvovalnost v narodne namene. Liberalna društva so navadno drobno osnovana in trdna, ker podpirajo jih narodni somišljeniki sploh moralno in imovitejši gmotno.

Lahon dosti izda v narodne namene. Smoter narodnosti mu je svet; narodni čut oživlja ga in mu daje poguma do najvišjega fanatizma. Oduševljen z narodno idejo, žrtvuje se naš nasprotnik Italijan bolj nego malokdo. Ako mu je novo vstanovljeno društvo po godu, koj mu je vdeleženec in podpira ga in širi na vse kriplje. On deluje z svojo prepričevalno besedo kakor tudi z lastnim imetkom. — Ni čuda, da navadno lahonska društva dobro vsepujejo ter mnogo učinijo za svojo stranko. V njih je sloga doma.

Čeprav so si šestokrat udje jednega društva v nasprotju glede sredstev, ki jih bodo v tem ali onem činu rabili, — vendar edini so si v misli: vse za narod in domovino! Od tod izvira tudi oni fanatizem, ki je osobito nam Slovincem večkrat osodopolen.

Med enaka društva smelo brojimo tudi liberalno politično društvo „Progresso“. Sloga, ki v njemu vlada je res čudovita. Nikak progressov kandidat nij še potem, ko je bil izvoljen, se odtegnol družtvenemu programu niti za las. Preveč so vsi člani navdani družtvenega strankarskega duha; preveč so jim „svete“ rudiče družtvene namere. V svojej oslepelosti vdrihajo okrog sebe ter vedno bolj gledajo doseči prvotni svoj smoter, — pokončati sodeželane Slovence in ločiti se od „okrutne“ Avstrije. Pri tem jim je pa tudi skrb, da obdrže svojej stranki večino, kajti s tem — povečujejo pred vsem svojo narodnost, v drugej vrsti pa pomagajo svojim sorojakom do dobrih služeb in bogatih dobičkov.

Kaj nam je tedaj pred vsem početi, da se moremo dostojno in z vsepohom postaviti v boj z sovražnim Lahonom ter si pridobiti zagotovljenih nam pravic?

Na to vprašanje odgovorili smo že, nekoliko popisavši sovražnikova društva in politično življenje. Nam tržaškim Slo-

vencem manjka pred vsem narodne zavrednosti. Vzlasti slovenski okoličan zavredati bi se bolj svojega moralu rodu in svojih pravic.

Ledina, nedotaknjena po naših prednikih, ni še popolnoma razzorana; imeli smo sicer tu narodnih prvoboriteljev, ki so se trudili, da bi ljudstvo do pravega spoznanja dovedli ter mu predočevali velikansko škodo, ki mu prihaja odtod, da se za lastne pravice premalo briga. Kdo se več ne spominja trudoljubnega Dolence, kako je ljudstvu na srce govoril ter ga prepričeval z besedo in pismom, želeč mu le narodno dobro?

Sovražnik je našo pokrajino uže preveč okužil; ljudstvo naše, kakor smo v članku „Okoličanske razmere“ dokazati hoteli, mu je uže preveč podvrženo in od njega odvisno; ono deloma ne more, z večino pa noče povdarjati svoje samostalnosti — zanima se premalo za svojo narodnost in za svoje blagostanje.

V drugej vrsti treba nam tudi sloge. Združenimi močmi vse naredimo, a razdruženi in sem ter tja raztreseni padamo sami od sebe v sovražnikove vezi. Občudovanja vredna je složnost, ki jo opazujemo v lahonskih družtvih, v tem ko nas mala stvarica razburi in zmeša tako, da pozabimo na višji družtveni smoter ter sami svoje trdovratno trdim.

Tretjič treba nam vstrajnosti v započetem delu. Lahon ne omaha sredi poti, ne vstraši se vsacega vetriča, temveč krepko se postavi, čeprav na slabih tleh, misleč — prihodnost pripada pogumnim! Istih čednosti nam žalibog manjka ali so mej nami le še premalo razvite. V šolo pojmo k Lahonom, od njih se lahko mnogo navadimo, kar bode nam in narodu našemu v korist. Složnostjo, požrtvovalnostjo in vstrajnostjo vstanovili so si Lahi tukaj v Trstu imenovano društvo Progresso, ki skuplja v eno celoto vse irendentarske zagrizence in druge „laških“ idej navpote tukajšnje prebivalce.

Isto društvo se lahko nam nasproti v bran postavlja ter nas z svojimi sredstvi ugonoblja; moči ima za to zadosti — mi pa mu nemamo česa nasproti postaviti. Tudi mi smo sicer pred leti osnovali politično društvo „Edinost“, katero naj brani in podpira slovenske interese o bregovih jadranskega morja. Ali kako je za to zanimljivo društvo naše zanimanje? Kje je požrtovanje, ki si bi ga človek smel na-

dejati od več nego 100.000 slovenskih prebivalcev Istre in Trsta, za koja je društvo namenjeno? Ako prideš v sejo ali zbor istega društva, sram te je skoraj, videče skromno vdeležbo. Na čelu društva so sicer možje, ki so kos svoje nalogi ter bi v narodne namene marikaj koristnega učinili, ako bi se narod za društvo kaj bolj zanimal ter je bolj moralno in gmotno podpiral. A zavrednosti nam treba, sloge in požrtvovanja.

Posnemajmo v tem sovražnike naše. Novega političnega društva ni nam treba, ker imamo je: — oklenimo se ga in pristopimo mu mnogobrojno. Vsakdo menda premore 2 bora goldinarčka, da mu postane ud in vsakdo, ako sprevidi koristi; ki od tacega narodnega društva narodu v obče in pojedinem sploh prihajajo, bode pač lahko in veselega srca položil to malo žrtev na narodni altar.

„Viribus unitis!“ — naj nam bode geslo. Pristopajmo mnogobrojneše v to politično društvo, bodimo vstrajni in ne pozabimo prekmalu na svojo družtveno dolžnost, ostanimo mu zvesti. S tem bodedo pomagali sami sebi in narodu sploh, sovražnikom pa pokazali, da še tu živimo v znatnem številu ter mu lahko nasproti postavimo trdno društvo. Posnemajmo tedaj v tem sovražnike naše in politično društvo „Edinost“ postalo bode narodu našemu to, kar je sedaj „Progresso“ Lahonom.

O našem petji.

(Konec.)

Narodne pesni so v resnici pravo zrcalo, v katerem nam narod kaže vse svoje misli, vsa žalostna in vesela čuvstva svojega srca, vsa dogodbe svojega življenja z milim, do srca segajočim, vzvišenim, a vendar umljivim jezikom. Naše narodne pesni nam dalje kažejo razne navade, šego, običaje, razne vraže in vere — one so zatorej nekakšna tradicija naroda našega. Moramo je tedaj ohraniti ter rešiti pogina; paziti moramo, da ne izgubimo nobene lepe narodne pesni. Seveda, tudi v Slovincih nimamo samo lepih čisto-narodnih pesniških cvetic, da, tudi v Slovincih se pojó razne poskočnice, ki ne prijaajo dobremu zdravemu okusu, nepopačenej nravi. Alite

pesni niso narodne pesni, ker v njih veje ptuj duh in nimajo nikakoršnega narodnega značaja. Da je to resnično, priča nam slučaj, da enake „okrogle“, katere se, kakor pravi Kehr „po jedi na duceate zložijo“ nimajo obstanka. Pojejo se malo časa a potem pozabljene utihnejo. Drugače je pa s pravimi, narodnimi pesnimi. Te se ohranijo stoletja in se s poslednjimi močmi boré za svojo obstanek. Mi, ki tedaj poznamo njih vrednost, moramo zabraniti njih propad in k temu lahko največ pripomorejo učitelji. —

Narodne pesni naj pojejo ne le odrastli, marveč tudi šolska mladina. Razni pedagogi so spoznali važnost in imenitnost narodnega petja in zato tudi svetujejo, naj se posebno ono goji v šoli. Kellner celo pravi v svojih „Pädagogische Mittheilungen: „Wenn es in unseren vielfach verworrenen Verhältnissen noch irgend möglich ist einen Lebensgesang zu gewinnen, von welchem als dem Boden, Kerne und Mittelpunkt alle Gesangsstrebungen deutscher (za nas „slovenischer“) Herzen und Zungen ausgehen können, so ist es gewiss nur durch das Volkslied und dessen sorgfältigere Pflege in unseren Volksschulen möglich“. Tedaj, vi učitelji, ki ste vneti za blagostanje mile naše domovine, gojite in poučujte vzlasti narodne pesni in sicer v šoli, kakor tudi zvonaj šole. Naše narodne pesni posedajo res toli krasote in milote, da ganejo z svojo preprostostjo tudi nezadovoljnega pedanta. (Razume se, da se merajo „peti“ in ne „kričati“), in če pomislim, da imamo mi Slovinci v ožjem in Slovani v širjem pomenu besede toliko narodnega pesništva, da, kakor pravi Herder, veliki nemški modroznanec in pesnik „Evropa bi se čudila, ako bi poznala bogati zaklad narodnega pesništva Slovanov“, nevem zakaj se ne bi s tem ponašali in ga razkazovali svetu: menim, da ne bi zato baš grešili s prevzetnostjo. —

Pri petji se mora paziti ne le na melodijo, ampak tudi na jezik, ker večji je upliv, katerega napravi kakšna pesen na poslušalca, ako jo napev lep in pravilen. Poslednjega, žalibog! odveč pogrešamo. Tako zapazimo posebno v cerkvenem petji marsikatero jezikovno „pego“. Želeli bi bilo, da se učitelji i v tem nekoliko potrudijo ter odstranijo razne jezikovne napake. Istina je sicer, da so dotične napake oblike v narodu vkorenjenje, a menim, da z vstrajnostjo in trdno voljo bi se je od-

PODLISTEK.

Jastreb contra Grlica.

Češki spisal Svatopluk Čech; prevel M. Vrnilež. (Dalje.)

Poludansko solnce, vniknivši v gozd kamenitih stebrov, obzarjavalo je njihovo prikazensko obličje in tajalo poslednje cape nasneženih njihovih plaščev. Še jeden pogled na kamenitega oderuha mej njimi, zaničljivo potežkanje njegove mošnje v svojih mislih in naš praznični pešec obrnil je pleča velebiti gotici, katerej se ni posrečilo, da ga podvrže svoji temni, vzneseni krasoti.

Stopal je zlagoma po starožitnih stopnjicah v nižje četvrti mesta. Pred njim ležala je v jasnem, veselem solčnem žaru razkošna panorama streh, nadkriženih z množjem raznotornih stolpov in kupelj. Gospod Jastreb se je nekaj časa s tem razgledom naslajal, nekaj časa pa se je v misli zapletal.

Te misli sicer ne porinejo v ospredje počasnega razvoja moje povesti, a mečejo senco na bodoče dogodke in za tega del odtrgam nekoliko nesovisnih kosov lahke njih mreže. Tihi pešec si je mislil, da je menjica gospoda Grlice dobra, akoprem bi ne škodil glede na možno tožbo i podpis gospe Grličke, — da se ti prevzetni

gospodi pač najbrže hitro greben povesi, — da je božji svet krasen in vse v njem tako lepo vrejeno, — da je zamudil obično uro obeda in da ga nedvomno Rozina pozdravi z nekako pripaljeno gosjo mumijsko — da daje ljubezniv posmeh mladolične kuharice jestivom prijeten okus — da se je on, gospod Jastreb, uže dosti trudil in da je uže čas, da bi i kaj užil, da je pa sicer mož v polni moči in da baš danes koluje mladeniška krv po njegovih žilah in kako solnce lepo sveti in lastavice tako veselo poletavajo.

Za podobnih premišljevanj prišel je na konec starožitnih stopnic. Na poslednji stopnji sedela je žena, strhla, razmršena, bedna, z dečkom v naročju — učinjena Mater dolorosa. Izpod sivih cap, s katerimi so bili pokriti njeni brezbojni, skuštrani lasje, gledala je molče na mimogredoče meščane z bolestno topim očesom, ki je tožnje govorilo, nego srclomen jok.

A pred njo, — o sarkazem življenja! — stal je jerbašček ljubeznjivih cvetov, prvih pomladnih mislij omlajene zemlje. Tako so nežne, tako sramežljivo koprneče, tako vzdušnih oblik in svežih, jasnih boj, — kakoršne so baš detske misli.

Gospod Jastreb je obstal pred to skupino. Zdelo se mu je, da bi si lahko privoščil kitico teh pomladnih mislij in si je na prsa zataknil, kot simbol svoje mladeniške volje.

Razven tega ugajalo mu je prodajalino ponašanje, koja je tu nemo, pokorno čakala in ni mimoidočih ljudi niti z sitnim ponujanjem niti z nadležnim kričanjem nadlegovala.

Pristopil je k nji in dolgo sveže kitice prebiral, dokler si ni jedne izbral, ki je bila vsled srečne kombinacije blakitnih zvezdic in snežnih zvoncev lepša od drugih.

„Po čem prodajate?“

Mater dolorosa je vzdignila mesto odgovora prezeblo roko z glavice svojega dečka, kjer je popravljala znatno luknjo v zamazani zvezni čepici in je štiri kosčene prste kvišku pomolila.

Gospod Jastreb se je zasmeljal. Ah, odtod torej ta neobičajna molčljivost! Vzorna prodajalka cvetic bila je nema.

„Dva!“ reče na to določno.

Prodajalka pogledala ga je bolestno, položila roko na srce in z glavo odkimala.

„Dva!“ ponovil je gospod Jastreb.

Žena gledala je nekaj časa na glavico svojega deteta. Ono je odprlo veliki očesci in jelo plakati.

Mater dolorosa vzdignila je tri prste. „Dva!“ klical je odločno gospod Jastreb.

Žena je odkimala z glavo in jo skoro na prsa sklonila.

Gospod Jastreb položil je kitico v jerbašček ter dalje korakal.

Za nekaj trenutkov se ozre in ugleda, da nema prodajalka gleda za njim žalostno in dviga dva prsta.

Vrne se s zmagonosnim pogledom in kupi kitico. Mater dolorosa mu jo poda in se pri tem z roko svojih ust in ust svojega deteta dotakne.

Gospod Jastreb ponovja nežni darek pomladi, zatakne si ga na prsi in koraka svežim mladostnim korakom proti domu.

* * *

Gospod Grlica pohodil je zopet jedenkrat osredno pisarno, kjer je do sedaj stražil predal z uže skoro nečitljivim napisom: „Poprave Supovskega gradu“. Poslušal je primetbe o gospodi v elegični volji, s kakeršno se bavimo z dragimi pokojniki, prejel s trpkim posmehom vest, da se je nedavno zopet jeden stolpič Supovskega gradu porušil, zakimal je s starim revizorjem po taktu z glavo nad sedanjim krasnim gospodarstvom in si mimogrede vzel mesečno plačo svoje uboge penzije.

Vračajoč se premišljal je o tem, kako poprosi jutri gospoda Jastreba, da bi mu menjico naposled še na mesec podložil. Obresti je uže imel pripravljene v posebnem zveznjčku, ki je dišal nekoliko po rožni vodi.

(Dalje prih.)

stranilo. Seveda takoj bi se ne zgodilo, saj veli i stari rek, da „zrno za zrno“ — pogača, kamen za kamenom — palača* in malo po malem bi se doseglo i to svrho.

Izvestno mi pa reče marsikateri učitelj: „Bes te plentaj! Ta se je prav zarotil proti nam učiteljem, da nam naklada nalogo za nalogo. Nedavno vtikal se je v naše šolske razmere ter nam pridigoval kaj in kako naj podučujemo (kakor ne bi sami bolje znali!) — zdaj pa nas muči celó s petjem“. Ali rojaki moji dragi, ni to, kar vam svetujem, uprav tolika težava in tolik trud. Pomislite in preudarite nekoliko — uvideli bode, da delo ni tako težavno, kakor se vam morda dozdeva. Zapustiti Vas ne sme le dobra volja in želja, skazati se vrlim domorodcem in narodnjakom. In četudi Vas čaka trud — plačilo Vam ne izostane. Domovina Vam bode hvaležna; mila naša majka bode ponosna na svojo deco in zavest, da ste pripomogli k narodnem blagostanju, sladila Vam bode veselje. Ni-li to dovoljno plačilo za pre-stani trud?

Učitelji! bodite narodni rešitelji; zbudite se, spoznajte imenitnost in svetost svojega poklica, ne živite le „tje v en dan“. Kaj bi bilo človeško življenje, če ne bi imelo pred seboj kacega cilja, v čegar dosego naj se žrtvujejo duševne in telesne moči? In kateri cilj je lepši, imenitnejši, nego delovati za milo domovino, pripomoči in pospešiti njeno odrešenje?

Bratje mili, zakličem vam zopet „na delo!“! Vzdrinite se iz duhovnega spanja, poslušajte nasvete onega, čegar srcé gori nevgasljivim plamenom za svoj mili rod in dom. O! da bi mogel izliti ta ogenj v vašo srca, da bi mogel Vas ogreti in okrepiti, da bi šli novooživljeni in navdušeni na delo! Dal Bog, da bi se to posrečilo ter da bi padle moje besede in prošnje na rodovitna tla, obróde veliko sadu. Bodo sedaj možje in kot taki se resno poprimimo dela in opustimo duševno spanje ker

„Brez dela, truda, bratje ni uspeha“ in skrajn čas je, da

„Slovanskega se iznebimo greha“.

Boris.

Družbe sv. Cirila in Metoda redna III. velika skupščina v Ptui.

dne 29. julija 1888.

I. Po naznačenem vsporodu bila je o 11. uri dopoludne slovesna služba božja v župnijski cerkvi čč. oo. minoritov. Odlični prvomestnik Ptujске podružnice, visokocestiti gospod župnik in gvardijan o. Benko Hrtiš račil je sam v izbornem govoru obilnej množici pojasniti življenje in delovanje družbenih zavetnikov, slovenskih blagovestnikov sv. Cirila in Metoda, spodbujajoč željno poslušajoče vernike, da naj vsikdar posnemajo ta naša apostola ter bodo zvesti sinovi in hčere sv. matere katoliške cerkve — pa tudi matere Slovenije. — Na to je obvršil levitovano presveto daritev, mej katero so navadni domači pevci kaj prijetno spodbudno prepevali slavo božjo.

II. Krog 1/12. ure snidejo se potem nastopniki v „Narodnem domu“ k zborovanju.

1. Prvomestnik družbe sv. Cirila in Metoda prof. T. Zupan spregovori blizu tako-le:

Slavna velika skupščina!

Pred letom dnij obsorej smo zborovali ob obalah Jadranskega morja, v našem Trstu. Ljubeznjivo vsprejeti po svojih častitih sestrah in svojih dragih bratih na jugu smo bivali nekatere vesele ure v teh solčnih pokrajinah, uživajoč prijaznost vseh narodov, ki bivajo tam: kajti došli smo mirni in vsakemu — kateri je dobrega srca — roko prožeč, šli smo zopet v tem ljubem miru slednji na svoj dom. — Bila je to II. velika skupščina družbe sv. Cirila in Metoda na Slovenskem.

S temi čutili v duši, kot vlani v Trstu, se vsajam otvarjati danes III. veliko skupščino naše družbe tudi mej vami, dragi rojaki štajerskih livad ter veselih štajerskih hribov in goric, tu v staroslavnem Ptui.

Prihiti smo danes mej Vas, štajerske Slovence, s tem srcem, kot je hrani v sebi vsak dober človek. Porazumljenje v duši in na jeziku, smo v obče pripravljene vsakemu deželanu teh Vaših pokrajin — naj si bo katerega koli jezika — v prijaznosti ponuditi roko. Pred vsem pa nam je sem dohajajočim bil ta namen, da osebno vidimo in osebno pozdravimo Vas, slovenske častite sestre in drage brate, ki bivate ob bujnih bregovih Mure,

Drave in Save; na Slovenskem Pohorju, v Slovenskih Goricah in povsod, kjerkoli se čuje mej Vami, v zeleni Štirski, slovenske govornice mili materni zvuk. (Dobro!)

Tu smo danes mej Vami iz Primorske in iz goriških pokrajin, od tam, kjer v naše morje podi čiste valove bistra Soča.

Tu smo iz koroških dolin, koje pre-taka mogočna Drava, iz one hvaljene de-že-le neizkaljenih sre, takih kot je koro-ških jezerov planota; in dežele stanovitnih sre, takih kot je skalovje koroških gorá. Tu smo iz slavljene Kranjske, iz bele Ljubljane, ki se vselej in menda po pra-vici imenuje sredotočje Slovenstvu.

Posvetovali bi se namreč danes radi o slovenskih šolskih potrebah tu v Ptui zbrani zastopniki vsega Slovenstva; nekaj ur bi potem radi preživeli mej Vami, ljubi štajerski Slovenci, in to prav v miroljub-nem duhu pesnika proroka: „Ljudje vsi bratje; bratje vsi naródi!“ — Na to pa bi se zopet radi od tod povrnili nekateri na svoj dom — z nova poživljeni v zve-stobi Bogú in sveti veri, v zvestobi vi-teškemu cesarju Franu Josipu, dobročini-telju; v zvestobi milemu narodu! (Živio! Živio, slava mu!)

Na to konstatuje, da je po §. 15 družbenih pravil navzočih več kot 20 opravičenih glasovalcev ter pozove tajnika, naj poroča o družbenem delovanju v pre-tekli upravni dóbi.

2. Zapisnikar Anton Žlogar naznanja, da so po §. 14 dozdej zglašeni s posveto-valno in glasovalno pravico:

Izmej pokroviteljev: Banka „Slavija“ po svojem glavnem zastopniku Ivanu Hri-barji; prof. T. Zupan, L. Svetec, dr. Josip Vošnjak, Ant. Žlogar, Mariborska posojilnica po dr. J. Glančniku; Savinjska posojilnica po J. Hausenbichlerji; Ormožka posojilnica po dr. Gršaku, Celjska po M. Vršci, Oroslov Dolencec, Maks Vršec, A. Jurca.

Od vodstva: Prvomestnik; podpredsednik L. Svetec; blagajnik; tajnik; Gregor Einspieler, župnik iz Celovca; Ivan Hribar.

Od podružnic: Prva Ljubljanska: dr. J. Vošnjak, L. Svetec, pooblaščenca; St. Jakobsko-Trnovska v Ljubljani; Anton Žlogar, Oroslov Dolencec, Ivan Hribar, pooblaščenca; St. Peterska v Ljubljani: dr. J. Vošnjak, Oroslov Dolencec, pooblaščena; Celje: dr. Ivan Dečko, Maks Vršec; Gorica: dr. Ant. Gregorič; Kro-pinsko-Kamnogoriško-Dobrovska: Miha Pesjak; Turjak: Jak. Gruden; Gorenjska dolina v Kranjski gori: A. Žlogar, pooblaščena; Gornjigrad: Ivan Kuralt; Konjice: dr. Drag. Prus; Selce: Fran Šlibar; Trst (moška): Mate Mandić, Fran Žitko; Trst (ženska): Mate Mandić; Fran Žitko, pooblaščenca; Prem: Nik. Križaj; Zidan-most: Ferdo Roš, Jan. Mlinar; Slovenji-graдец: dr. Dečko, Maks Vršec, pooblaščena; Ormož: dr. Gršak, dr. A. Žižek; Smlednik: Oroslov Dolencec, pooblaščenec; Dornberg, Pervačina in Gradišče: Vinko Gregorič, posestnik; Sempas: Ivan Klobova, kapelan; Zilska Bistrica: Filip Milonik; Naklo (Primorsko): Avg. Praprotnik; Postojina: Šegula, Alojzij Kraigher, dež. posl.; Senožeče: Ign. Okorn, župan; Litija: L. Svetec; Rudolfovo: Anton Žlogar, pooblaščenec; Graška izvanakademiška: Frau Hubad; Sv. Ivan v Trstu: Ivan Marija Vatovec, veleposestnik; Kotmaraves: Matija Prosekar, Janez Stih; Apače: Jak. Kočevar, lekarnar, Andr. Butej in Jož. Stečnik, posestnika; Beljak: Matej Markovič, posestnik, Fran Dular, živino-zdravnik; Saleška dolina v Šoštanj: Ivan Kačič, notar; Pliberk in okolica: Franc Reš, dr. Homan, advok. koncipijent; Podgrad: Slavoj Jenko, trgovec, vitez Anton pl. Vieco, posestnik; Kobarič: Anton Pi-pan; Cerkljanski okraj na Goriškem: Vinko Gregorič, pooblaščenec; Celovec: Gregor Einspieler, Matija Prosekar, pooblaščenca; Maribor: dr. Glančnik, dr. Mlakar, J. Zu-pan; Ptuj: prvomestnik o. Benko Hrtiš, dr. Triller; Brdo na Kranjskem: Anton Zarnik; Zalec: J. Hausenbichler, Anton Jurca.

Torej prisustvuje veliko več zastop-nikov, kakor zahteva § 15.

(Dalje prih.)

Politični pregled.

Notranje dežele.

Kriza v naučnem ministerstvu traja še vedno in bržkone umakne se Gauč še tje jeseni predno se odpre državni zbor. Gauč pojde, kakor javljajo nemški listi, za namestnika v Linc, ali pa za poslanika v Monakovo. Kedo mu bode naslednik v

naučnem ministerstvu, ni še dognano. Čehi in klerikaleci bi radi imeli Schönborna, brata Pražkega nadškofa in Moravskega namestnika, no nemški židovski „liberalni“ listi rujejo na vso moč proti njemu. Pridi uže kedor hoče, za nas Slovence je pač vse eno, za nas so si bili vsi enaki, vsi so nas z enako „ljubeznjivo“ pritiskali ob steno, zato ne smemo tudi od Gaučevega naslednika pričakovati Bog ve kaj.

Nemškutarji na Koroškem begajo čed-alje bolj naš narod in pridabljajo celó občinske zastope na svojo stran, da pro-testujejo proti poslancema Klunu in dr. Gregorcu, ki sta v državnem zboru osveta-lila šolske razmere na Koroškem. Nemcem se je posrečilo pridobiti v ta grd, neplemenit in izdajski posel občinski zastop v Eberndorfu, ki je v svojej zadnjaj seji glasno protestoval proti vpletanju omenje-nih slovenskih poslancev v njih šolske raz-mere, s katerimi pravijo ti zaslepljenci, da so popolnoma zadovoljni. Kakor poro-čajo židovski listi, protestovali bodo tudi nekateri drugi občinski zastopi v tem zmi-slu. Ako je to res, je pač žalostno, da je še ljudij na svetu, ki sami sebi bijejo v obraz.

O napredku Mladočehov na škodo Staročeske stranke priča nezgoda, ki se je pripetila g. dr. Mattušu v Melniku, kjer je svojim volilecem poročal o delovanju v državnem zboru. Dr. Mattuš je znan kot eden glavnih stebrov českega kluba in velik zagovornik sedanje vlade. V držav-nem zboru je navadno glavni govornik o proračunski debati, v delegacijah poroče-valet o važnih vojaških stvareh itd. S kratka dr. Mattuš je izza Riegerja in Zeithammerja najimenitnejši staročeski po-slanec. Svojim volilecem v Melniku poro-čal je o postopanju staročeske stranke v državnem zboru. Mož je govoril sicer zelo diplomatično, a iz vsega se je videlo, da je nekako sklonen priznati nemščini pred-nost pred drugimi jeziki v Avstriji. Glede vnanje politike, rekel je, da je on s tova-riši zagovarjal postopanje Kalnokya. Go-voreč o Avstrije balkanske politiki je rekel, da se naša država nikakor več ne odreče Bosni in Hercegovini, kateri lepi deželi si je pridobila z mnogimi krvnimi in denarnimi žrtvami in ki so za bodoč-nost, ko pojde trgovina iz Male Azije čez Balkan, za našo državo silne važnosti. Rekel je, da je bil proti carinski zvezi z Nemčijo, ker bi to bilo Avstriji na kvar, zagovarja pa (se ve da ne preiskreno) zvezo z Rusijo ter se nadeja, da se obe državi še dogovoriti o nadaljnem postop-anju na Balkanu. Govoril je tudi o ne-kem slovanskem vprašanju, a tako, kakor bi o vsej tej stvari ne imel pojma. Mož se je nadejal najbrže uspeha pred volileci, a prišlo je drugače. Ti so sklenili resolucijo, ker niso pridobitve čeških po-slancev v primeri z njih samozatajevanjem in žrtvami v nikaki razmeri. Prave koristi naroda in dežele ne jemljejo se več v obzir, zato narod čedalje bolj gmotno pro-pada. To in kakor strah zaradi vnanje državne politike množi v češkem narodu nezadovoljnost, in ogorčenost, ki uže dlje časa tli mej narodom in na katero oni (volilci) opozarjajo svoje poslance. To je pač najlepša nezaupnica, ne sicer narav-nost dr. Mattušu, ampak celemu českemu klubu. Ta resolucija bode bržkone upli-vala tudi na dopolnilno volitev v Mladi Boleslovi kjer se Staročehom prav lahko pripeti, da propadejo.

Med ogerskim naučnim ministrom in kardinalom nadbiskupom Simorom v Ogrovu navstal je razpor. Primas Simor vzdržuje nekoliko šol, mej njimi tudi učiteljska. Minister Trefort je potoval po deželi in nadzoroval šole. Pride tudi v nadbiskupsko učiteljsko, hoteč je nadzo-rovati, no nadbiskupovi organi mu zabra-nijo vsako vpletanje v pouk. To je mi-nistra silno razburilo, vsi listi zagnali so krik, da je primas Simor panslavist, da se v njegovih šolah goji panslavizem in smeši madjarska državna ideja, nadalje, da sam ne mara nadzorovati svojih šol na Slovaškem in da brani to tudi vladi. To je Madjarom, katerih učitelji in učiteljice so pravi pravcati junaki francoskih komedij in šole zelo čudni zavodi, to je Madjarom torej dokaz, da je Simor, ki si prizadeva osnovati si boljše in poštenjše učilnice, v zvezi s panslavisti in izdajnik madjarske državne ideje. Ubogi Madjari, njih um čedalje bolj slabi, kajti sedaj vidijo uže povsod, kamor se ozrejo, panslavizem!

Vnanje dežele.

Nastopki shoda nemškega in ru-skega carja kažejo se uže na gospo-darskem polji, kjer ste se obe državi prej silno proganjali. Sedaj ste sklenili dovo-liti si vzajemno nekoliko koncesij in vsled

tega vrednost rublu raste, kajti na nekaterih ruskih borzah velja uže nad tri marke t. j. 1 for. 80. Govorilo se je pa izvestno tudi o političnih vprašanjih, vzlasti o re-šenju bolgarske krize. O tem listi sicer še vedno molče; poročajo pa, da je na-prošen princ Valdemar, naj prevzame bol-garsko krono in prestopi k pravoslavju. Rumelijsko vprašanje rešila bi potem mej-narodna komisija.

V Belem gradu začel je shajati tednik „Srpska riev“ z geslom: „sve za kralja i domovinu“. Iz tega je razvidno, da bode ta list zagovarjal samo kralja pred napadi vnanjega slovanskega novinstva, branil in pral ga pa tudi v očeh svojega naroda, kateremu je uže tako nepriljubljen, kakor noben vladar svojim podanikom. Ko se kralj vozi po Belemgradu, ga nikdo razven vojakov ne pozdravlja. To demon-stracijo je precej opazil Milan, zato ni-kamor ne pogleda, temveč zre vedno na-ravnost pred se. Govorilo se je, da misli kralj potovati po kraljevini, a sedaj so utihnili glasi; izvestno pa je, da se Milan naroda boji, ter pojde dva meseca s pre-stolonaslednikom v inozemstvo. Njegova pravda proti kraljici morala bode na kon-zistorij in jako dvojljivo je, kako jo bode ta rešil. Volitve v skupščino bodo kmalu razpisane. Če bodo količkaj svobodne, ne dobi Hristić ni enega pristaša v zbornico. Ako bode pa po svojej navadi hotel zati-rati narod, ne bode mogel tega storiti, da ga ne vzruja in spravi mir in red v naj-večjo nevarnost. — V Trstu srbska vlada osnuje konzulat.

Iz Kijeva je Pobedonoscev poslal brzoiaven pozdrav črnogorskomu knezu. Ker kneza ni doma, odgovorila je kneginja na pozdrav ter mej drugim prosila blago-slov za carja osloboditelja.

Nemški cesar se je vrnil te dni domov. Vstavljal se je nekoliko časa v Fried-rihshu, kjer ga je knez Bismark pre-srečno sprejel. Narod je vrnivšega se ce-sarja navdušeno pozdravil. Viljem II. ostal je nekaj časa pri kancelarju, potem se je podal naravnost v Potsdam, obiskat soprogo in novorojenega sina, kateremu dajo ime Aleksander. Na svojem potovanju bil je povsod navdušeno sprejet. Za svojega bi-vanja v Kodanji poravnal je tudi stare razpore mej Dansko in Prusko. Tako vsaj pišejo oficijozni listi.

Napetost mej Francijo in Ita-lijo ima za italijansko politiko neugodne nastopke. Potrjuje se, da je italijanski po-slanik v Parizu ministru vnanjih zadev poslal noto, v kateri se priobčuje fran-cozkej vladi, da je Italija definitivno pre-vzela v posest Masavo. To je važno za-radi tega, ker si je italijanska vlada pri-zadevala osigurati si odhod iz Masave. Po tej izjavi pa se ne more umakniti in Ita-liji nalaga nove obveze. Vlada bode morala v zbornici svojo kolonijalno politiko na drug način braniti kakor do sedaj, a to jej bode zelo težko nasproti opoziciji, ker sedaj si ne bode mogla več pomagati z dovtipom, da je vprašanje o konečnej usodi Masave še nerešeno.

„Times“ javlja iz Aleksandrije, da se v Egiptu boje, da Mahdisti udarijo proti severu. Na to je sili bolj glad, nego fana-tizem. Vsi zahtevajo, da se to zapreči in da se začne odločnejša politika proti Su-danu. Vsi so edini v tem, da ima kalif čedalje manjši upliv, in da bi vojska, provalivša iz Sudana v Egipt, našla več prijateljev nego sovražnikov. Potrebno bi bilo vporabiti upliv Zeberbega, da pomaga on „belemu paši“ (Stanleyu). Ako Zeber-beg pomaga, reši se še Stanleya in po-maga se tudi poštenej stvari, kajti trgo-vina z sužnji bi se znatno zmanjšala. Da se to doseže, treba je mnogo denarja.

DOPISI.

Komen, 30. julija. (Izv. dopis). Gosp. urednik! Prosim, dovolite mi prostorček v cenjenej „Edinosti“, da odgovorim gos-podu dopisniku „z dolnjega Krasa“ v 60. številki tega lista na neke poteze — nahajajoče se v istej številki.

Gospod dopisnik je mimogredé — piknil naše „Bratno društvo“ omenivši nastopno:

1. „Slov. bratno društvo“ spi in se ne gane; le v bralni sobi . . . itd. 2. Le dve družbi in še ti životariti ter se bo-riti za obstoj. 3. . . . boljših voditeljev in stvar bi šla naprej! Akoprav sem pre-pričan, da te tri neosnovane točke niso potekle iz nasprotnega nam ostroga in da ni hotel g. dopisnik nas žaliti, vendar sem primoran resnici na čast g. dopisniku, ko-jemu so težko znane naše razmere, na-stopno odgovoriti. Tedaj: ad rem!

1. Naše „Bralno društvo“ ne spi. Da je to faktum, dokazalo je v minulem pustnem času, kajti napravilo je lepo veselico v Kovačičev dvorani in dvoje plesnih venčkov. Vse to se je dobro izvršilo v radost vseh prisotnih. Poleg tega so se gg. družbeniki v zimskem času marljivo zbirali o praznikih v družtvenej bralnici ter imeli skupne zabave, igrajoč tombolo, domino itd. za razne dobitke. Napravljati večje veselice nikakor ne kaže, osobito zato ne, ker je nasledek skoraj vseh večjih veselice neljubi — deficit, z katerim se more malokdo sprijazniti. — Probatum est! — Iz vsega tedaj še ne sledi, da „Bralno društvo“ spi, kajti kričanje, ropotanje, bobnanje in dopisovanje v razne liste še ni dokaz vspešnega delovanja kakega društva, kajti najlepša in najbolj dišeča vijolica v samoti in na tihem živi in raste. Ker pa gg. družbeniki marljivo v bralnici čitajo, je dokaz, da se zavedajo: čemu jim je — „čitalnica“. — Voilà tout! —

2. Naše „Bralno društvo“ ne „života“ in se ne „bori za obstoj“, kajti ono se vedno veča in broji sedaj 40 (štirideset) odličnih udov komenske inteligence. Družtveniki so vsi c. kr. uradniki, učiteljsko osebje, g. župan, najodličnejši tukajšnji posestniki in starešine, štirje prečastiti gospodi duhovniki komenskega dekanata, in drugi gospodje, koji vsi svojo mesečnino naprej točno in redno plačujejo — tako, da si društvo s temi mesečnimi prinosi vzdržuje petnajst časopisov. — Nekateri časniki so plačani do 1. oktobra t. l., a drugi celo do novega leta. Stanarina za bralnico in vse potrebščine se mesečno točno plačujejo; akoprav ima društvo zaradi nizke mesečnine neznatne dohodke, vendar nima dolga, ampak ima še danes, ko to pišem, 43 gold. 15 kr. (tri in štirideset gold. 15 kr.) gotovine v svoji blagajnici, katera svota se bode porabila v povzdigovanje svečanosti onega dne, ko bode naša občina slovesno praznovala 40letnico vladovanja našega presvitlega cesarja Franja Josipa I. — Tako društvo tedaj ne „života“ in se ne „bori za obstoj“. To je menda nepoporečno.

3. Našemu „Bralnemu društvu“ ni treba „boljših voditeljev“, da „stvar bi šla naprej“, kajti nemški pesnik Goethe pravi: „Die Zahlen beweisen, wie die Welt regiert wird“, in tako svedočijo tudi števila našega „Bralnega društva“ — svota v blagajnici, zabavo in število udov —, da ima dobre odbornike, oziroma voditelje, quot demonstrandum erat, a vse to brez zamere, kajti g. dopisnik naj bode prepričan, da mi je ta dopis potisnila v pero le ljubav do pravice in resnice in nikakor pa osvetoželjnost. — G. Stritar je pisal: „Gnóthi sauton, to je: „Spoznaj samega sebe!“

Nominis umbra.

Domače vesti.

Predsedništvo političnega društva „Edinost“ poziva gg. odbornike in namestnike k odborovej seji na sredo dne 8. t. m. ob 8. uri zvečer v prostorih delalskega podpornega društva (Via Molin piccolo št. 1). Ker je na dnevnem redu jako važno vprašanje o bližnjih volitvah za koperski okraj, prosimo vse dotične gospode, da se te seje izvestno vdeležijo.

Dopolnilne volitve v koperskem okraju. Iz raznih občin koperskega polit. okraja prihajajo nam vesti, da so dobila dotična županstva nalog, naj pripravijo volilne listine za bližnje deželne volitve. Vnanje občine koperskega političnega okraja imajo namreč voliti poslanca na izpraznjeno mesto po pokojnem A. Križancu. Dan izbora volilnih mož ni še določen, ali sodeč po naglih pripravah, vršil se bode baje kmalu. Poslanca se bode volilo, kakor se govori, dne 30. avgusta v Kopr. Ni nam treba povdarjati, kako važna je ta volitev za koperske Slovence, opozarjamo pa prijatelje naše narodne stvari, posebno pa naše prvake, da se za časa sestanajo ter posvetujejo, kako in koga se ima birati med volilne možje. Naši Italijanaši razvijajo uže sedaj silno agitacijo po vseh občinah koperskega okraja, središčem pa so si izbrali občino Pomjansko. Pozor zato torej, prijatelji v Pomjanu, Dekanih, Dolini, Miljah, Piranu, Buzetu, Roču itd. Organizujte se dokler je še čas, da Vas volitve ne zatečejo nepripravljene. Na stran vse

osebne obzire! Narodna stvar zahteva, da se strinjamo vsi za vse! — Kandidata za Poreč objavimo o svojem času navadnim putem.

Imenovanje. Stalnim učiteljem za risanje in slikarstvo na državnej obrtni šoli v Trstu imenovan je akademični slikar Evgen Scomparini.

Premeščenja in imenovanja. Učitelj na tržaški državnej realki Karol Šober premeščen je na realko v Inmost, suplent na državnej gimnaziji v Trstu Josip Holzer je imenovan stalnim učiteljem na gimnaziji v Moravski Trebovi in suplent druge državne realke v Pragi Anton Stefanides stalnim učiteljem na realki v Trstu.

Demantna poroka starišev naše cesarice. Dne 27. t. m. bode 60 let, odkar se je oženil vojvoda Maks bavorski, oče naše cesarice. Ob enem slavi 80. svoj rojstni dan. Svojega tasta obišče o tej priliki tudi Nj. Veličanstvo cesar z vso rodbino v gradu Possenhofen na Bavarskem. Snide se tam tudi mnogo članov drugih vladajočih rodbin in dostojanstvenikov.

Diocezanske vesti. Presv. biskup dr. J. Glavina delil bode sv. birmo dne 5. avgusta v Bazovici, dne 12. avgusta v Kontovelju in Proseku, dne 12. septembra v Jelšanah ter 13. v Podgrajah.

Preč. g. Peter Martelanc, župnik pri Mariji pomočnici v Trstu, postal je examinators prosynodalis et consiliarius consist.; — veleč. g. Mate Rebolj imenovan je župnikom u Truskah. — Veleč. g. Blaž Dekleva bode oskrbljeval Veramsko duhovnijo.

Račun mestne uprave za leto 1887. izložen je na javni ogled v malej dvorani mestnega magistrata od 6. do 20. t. m. vsak dan od 9. ure d. p. do 3. p. p.

Mestna glasba v Trstu je uže sestavljena. Občinstvo je za nabavo vsega potrebnega tako dobro skrbelo, da se je sprožena misel kaj hitro vresničila. Prvikrat nastopi javno v ponedeljek 6. t. m. na velikem trgu. Kakšen duh bode vél iz nove glasbe, razume se samo ob sebi.

O novej kopelji pri „Fanalu“ prihajajo izmed občinstva razne pritožbe. Čuvarji postopajo baje z strankami jako neuljudno in tudi ne pazijo na čas, dokler ima ostati kopelj odprta. Preporečamo zatorej slav. magistratu, da svoje organe bolje poduči.

Vabilo na veselico pod milim nebom, katero napravi pevsko društvo „Hajdrih“ na Proseku jutri 5. avgusta na dvorišču g. Nabergoja. Spored: 1. Hajdrih: „Slava Slovincem“, poje zbor. 2. Stritar: „Stara Bolgarka“, deklamuje gospica Nadliškova. 3. Mayer: „Tičica gozdna“, poje četverospjev. 4. Telovadba, izvršujejo člani „Tržaškega Sokola“. 5. Kocijančič: „Njega nij“, poje zbor sè bariton-samospevom. 6. Hajdrih: „V sladkih sanjah“, poje četverospjev. 7. Förster: „Venec narodnih pesnij“, poje zbor. 8. „Stempihar mlajši“, gluma v ednem dejanji. Po besedi svobodna zabava v gostilni g. Godine „Pri belemu konjiči“. Pri besedi in zabavi svira godba iz Slop. Začetek ob 5. uri zvečer. — Ustopnina 20 nov. — sedež 10 novč. — Čisti dohodek namenjen je za napravo društvene zastave. — K obilnej vdeležbi vabi

ODBOR.

Španska eskadra priplula je v četrtek 2. t. m. v naše pristanišče. Oklopnici „Namancia“ zapoveduje don Antonio della Rocha y Aranda, brodu „Castilla“ pa don Indalecio Nunez. Vrhovni zapovednik je, kakor smo uže omenili, kontre-admiral don José de Carranza. „Numanija“ je dolga 95-60 m., široka 15-90 m., visoka 17-63 m. in drži 7305 tonat. Ima 18 topov in 680 mož. „Numancia“ je prva oklopnica, ki je uže izvršila pot okolu zemlje. „Castilla“ drži 3342 tonat, dolga je 87 m., široka 13 m., visoka 13 m. Ima 22 topov in 399 mož. — Eskadro je sprejel v zastopstvu deželnega namestnika dvorni svetnik vitez Rinaldini na čelu zastopnikov ostalih vojaških in civilnih oblastnij. Danes dopoldne bil je na posebno cesarjevo povelje na čast gostom svečani obed v Miramarskem gradu.

Javna tombola. V nedeljo 5. t. m. o 6½ uri zvečer bode v Tržiču javna tombola v korist tamošnje mestne bolnice.

Ilir. Castelnovo - Podgrad. Govorili smo nedavno o novotarenju na pošti, o samovoljnem pretvaranju krajevnih imen ter ob enem izrazili željo, da nam se poroča, kaj je v tej zadevi z Podgradom. Prijatelj nam piše nastopno: Na poštmem pečatu čita se: „Ilir. Castelnovo-Podgrad“. Tako je tedaj Podgrad dobil s telegrafičnim uradom ob enem tudi ime „Podgrad“, katero prej poštni urad ni poznal, temuč samo „Kastelnovo im Küstenlande“. To je sad Jenkove interpelacije v isterskem deželnem zboru. — Če se bode sedaj še pisma z napisom Podgrad pošiljala

v Dalmacijo, smo radovedni. — Svetujemo pa občinam in njih predstojništvom, naj se zaradi enostranskih napisov na poštnih uradih in pečatih pritožijo poštnemu vodstvu v Trstu in če to ne bi pomagalo, pri trgovinskem ministerstvu.

Toča. Iz Sv. Križa na Primorskem pišejo nam, da je o nevihti 28. p. m. toča napravila ogromno škodo. Padala so zrnja liki kamenje, razbila mnogo okenj ter pokončala vse poljske prideleke, posebno takozvano „Gorenje polje“. V bližnji okolici je ljudstvo v velikej bedi, kajti vse nadeje o žetvi in ob ostalih pridekih so popolnoma uničene. Po nevihti bila so videti polja kakor z snegom pokrita. Ubogi ljudje!

Mladega morskega volka vjela sta dva gospoda, ki sta ribarila v svojo zabavo v zalivu blizu Sušaka pri Reki. Težak je 12 klg. Oddala sta ga pomorskej oblasti na Reki.

Nesreči. Podvzetje Cecconi ima beležiti uže dolgo vrsto delalcev, ki so ponesrečili o delu v kamenolomih in o zasipanju morja. Žalibog ne pomagajo javna zahtevanja o boljšem nadzorovanji prav nič in zatorej ni se čuditi, da se čuje vedno o novih nesrečah, katerih žrtev je ubogi dninar. Poroča nam se, da je v sredo 1. t. m. ponesrečil 29letni težak Girolam Dapas iz Rovigna. Padel mu je na desno nogo težek kamen ter mu jo zlomil. — Kaj se res kompetentne oblasti ne brigajo za neštevilno nesreč, katere ima to podvzetje uže na vesti? Ne bi se li moglo preiskavati, kaj je temu vzrok? — 2. t. m. vozil je Iv. Stavanga z deskami obložen voz po ulici Ghega. Prišel mu je nasproti tramwaya vagon, toda Stavanga se ni mogel o pravem času ogniti. Voza sta zadela silovito drug v drugega in v tem hipu zlomil je Stanvagov voz tramwayevemu konduktterju Petru Anasipoli desno nogo. Odnegli so nesrečneža v bolnico.

Nezgoda. 12letna Justina Ruzier, stanujoča v ulici Crosada b. št. 5 padla je raz voz, ki jo je imel odpeljati do letovišča pri Sv. Ani. Kolo jej je strlo desno roko in morali so jo odvesti v bolnico.

Sodnijsko. Obravnava proti bivšemu ravnatelju mestne zastavljalnice, Siro Montiju in proti njegovemu drugu Arturu Paulicievichu, katera sta obtožena raznih goljufij, bode dne 11. t. m. pred deželnim sodiščem. — Kamenosek Ivan Kozmann iz Trsta bil je uže 56 krat zaradi raznih prestopkov obsojen, čeprav je še le 29 let star. Dne 2. t. m. bil je obtožen vnovič tatvine in nevarnega pretenja ter dobil 8 mesecev zapor.

Policijsko. Štirje drzni tatovi ukradli so čoln, napolnjen z ribami, kateri sta privezala ribarja Matej Starc in Matej Pertos na obali barkovskega zaliva. Ribiča sta se slučajno probudila ter ugledala tatove, ki so z ukradenimi ribami mirno veslali proti Trstu. Tekla sta takoj v mesto in posrečilo se je zasačiti jih na obali Sv. Karla, kjer so uže pripravljali ribe za prodajo. — Zaprlj so bivšega predsednika društva težakov Antonia Margolinija in bivšega podpredsednika Antona Mellana. Oba sta neki osleparila društvo za izdatno svoto denarja. — Bivšega menjača Josipa Zoldana so začasno izpustili iz zaporu po dokončanej preiskavi. — Iz zaporu v ulici Tigor pobegnol je kaznenec Anton Cellini iz Padove. Do danes ga niso še vjeli.

Stekel pes se je priklatil z Nabrežine na Prosek in oklal drugih šest. V terek je došel iz Trsta na Prosek mestni živinski zdravnik Padoven s pesjim lovecem Jonasom in dvema hlapcema; steklega psa so vstrelili, druge oklane pa so vjeli in zaprlj, da je bodo opazovali. Zaradi tega je mestni magistrat izdal povelje, da naj se v Križi, na Proseku in Kontovelju vsem psom dene torba na gobec, da ne bodo mogli griziti in da se morajo voditi na vrvi, če bi se hoteli peljati izven hiše; velja ta zapoved zato, da se ne primeri kaka nesreča, in toliko časa, dokler se ne prekliče. Prepovedano je prav tako pse voditi seboj v javne prostore, kakor v kavarne, gostilne, pivarne itd. Psi, kateri se bodo dobili brez torbe in prosti bodo se polovilo in pobilo.

RAZNE VESTI.

Še nekaj o Schönererju. Bivši državni poslanec in vitez, prvoboritelj veliko-nemške ideje, Schönerer javlja svojim pristašem, da se bode po prestanej kazni naselil v Draždnju ter prosil za nemško državljanstvo. Srečno pot!

Novo vseučilišče v Tomsu v Sibiriji odprlo se je 22. julija (3. avgusta n. r.),

t. j. na god carice Marije Feodorovne. Pri slavnostnem odprtju bil je zastopan dvor in ministerstva.

Visoka starost. V Baku na Ruskem živi baje žena, stara 140 let a vkljub visokej starosti je popolnoma čvrsta in zdrava. Živi samo o krompirju in mleku; nikdar ni uživala alkoholnih pijač. Tudi oči si je dobro ohranila, kajti čita brez naočal. V Baku mora biti tedaj pravi „Eldorado“ za ljudi, kateri se življenja ne morejo nasititi.

Mnogobrojna rodbina. Iz Rohozdeca v Moravski poročajo, da živi tam udova Ana Hauser, katera ima 14 otrok, 42 vnukov in 48 pravnukov. Nedavno rodil se je prvi prapravnuk. Rodbina šteje tedaj z čestito starko 105 oseb! Redek slučaj.

Književnost.

Cesar Franc Jožef I. 1848—1888. Na spomin štiridesetletnega vladanja Njega Veličanstva. Sestavil Ivan Tomšič, učitelj na c. kr. vadnici v Ljubljani. (Z devetimi podobami). — Na Dunaji. 1888. Natisnil in založil Karl Rauch. 8°. 16 strani. — To je najnovejša jako lična knjižica, ki je ravno kar prišla na svitlo na Dunaji v Rauchovej tiskarni. Knjižica je pisana v lehkoumevnem slovenskem jeziku in je namenjena slovenskej mladini v proslavo štiridesetletnega vladanja njegovega Veličanstva presvitlega cesarja Franca Jožefa I. Da bi se knjižica v prav obilem številu razdelila osobito mej šolsko mladino, nastavljena jej je prav nizka cena. 10 iztisov velja 1 gl., 25 2 gld., 50 3 gld. 50 kr., 100 6 gl., 500 30 gl., 1000 50 gl.

„Ljubljanski Zvon“. Št. 8. prinaša: 1. Gorazd: „Stara pravda“. Venec balad. VII. 2. Josip Staré: Vanda. Povest. 3. Dr. Simon Šubic: Občeni potopi starih in novih dnij. 4. X.: Misli 1, 2, 3, 4, 5, 6. 5. Ivan Vrhovec: Iz domače zgodovine. III. Francozi v Novem Mestu. 6. Slavomir: Slike iz rudarskega življenja. I. Pričetek idrijskega rudnika. 7. Josip Staré: Pisma iz Zagreba. XVIII. 8. A. Svetek: Spomini na okupacijo Bosne. 9. J. Navratil: Belokranjsko kolo. 10. Dr. I. Tavčar: Revez. Obraz z l—kega pogorja. 11. Črtež rimskega mesta „Nevidunum“. 12. Listek.

Slovenski pravnik. Št. 8. ima nastopno vsebino: 1. Krivi nazori o oduštvu. 2. Komu se sme prisoditi odškodnina v kazenskej pravdi? 3. Ocena načrta ogerskega dednega prava. 4. Pravosodje: a) Troški kazenskega postopanja so škoda, o kateri je pristojen soditi civilni sodnik. b) Če sta se zakonska po tem, ko so nastopili važni vzroki za ločitev v smislu § 109. o. d. z., zopet združila, zamore se v tožbi na ločitev od mize in postelje ozirati le na tiste vzroke, ki so nastopili po zopetni združitvi. c) K uporabi § 491. k. p. r. 5. Pristojbinski slučaj. 6. Listek. 7. Književnost. 8. Drobne vesti.

„Učiteljski tovariš“ ima v 15. štef. nastopno vsebino: 1. Otroška individualnost. Fr. Gabršek. 2. Knjiga Slovenska. 3. O počitovanji pri računstvu. 4. Iz šole za šolo. 5. Slabo gmotno stanje učiteljevo opovira mu uspešno delovanje v šoli ter toli potrebno veljavo pri ljudstvu. 6. Beseda o novih volitvah zastopnikov v c. kr. šolski svet. 7. Književnost. 8. Šolska letina. 9. Dopisi. 10. Premene pri učiteljsstvu. 11. Natečaji.

Vrtec. Št. 8. ima nastopno vsebino: 1. Slike vodã. 2. Tri rože. 3. Nadvojvodina Gorenje-Avstrijska. 4. Mlada muha. 5. Zmaj J. Jovanović. 6. Zmaj. 7. Kratke basni. 8. Prirodopisno-natoroznansko polje. 9. Voda. 10. Listje in evetje.

Pedagogika. Po najboljših virih spisal gosp. Anton Zupančič, učitelj pedagogike na ljublj. bogoslovnem učiteljskišču. V Ljubljani 1888. Založila kat. bukvarna, tisek kat. tiskarne. Cena 80 nč. — Slovenski učitelji segli bodo z veseljem po tej temeljitej knjigi, katero smo težko pogrešali. — Nizka cena dovoljuje slehernemu strokovnjaku, da si jo naroči.

Gospodarske in trgovinske stvari.

Precej se spominajte ob toči in drugih uimah nove postave o odpisavanji davka!

Kolikokrat se zgodi, da dobimo novo postavo, o kateri pa po več let ničesar ne zvedo občinski predstojniki, še manj pa posamezniki. Vsled tega trpi marsikdo veliko škodo, bodisi, da je zamudil kak obrok, katerega veleva postava, ali pa pride v kazni, ne da bi vedel kako.

Izmed takih postav, katere so kmetovalcem, če jih poznajo, na velik korist, nova je postava o odpisovanju davka ob vremenskih uimah ali nezgodah. Ta postava je 6. julija dobila najvišje potrjenje, bila je razglašena v uradnem dunajskem listu, zato je že pravovredna.

Postava, za katero gotovo pride tudi izvršilna naredba, je preobširna, da bi jo razglasili v našem listu. Omenjamo le, da veli te postav pravi paragraf, da se mora odpisati davek, kadar so toča, voda ali ogenj uničili pridelke, in da se to zgodi ob gotovih razmerah na prošnjo do vis. c. kr. finančnega ministerstva tudi tedaj, ako je pridelek uničen vsled slane, suše, deževja, mrčesa, miši, strupene rose na vinjski trti in vsled grozdne gnolobe.

Ako se oziramo na to, da so poročila o škodi po toči zelo mnogobrojna, in da se vse take in enake škode utegnejo v prav kratkem času zopet ponavljati, potem je kmetovalcu dolžnost, da se pouči o vsem, kar mu more koristiti o taki nesreči. Po škodi mora kmetovalec precej naznaniti svoje zahteve. Navadno je prizadetih več posestnikov, cele občine ali pokrajine, zato je dobro skupno in enotno postopanje.

Ob vsakej škodi naredi v osmih dneh, še bolje pa je, če poprej, naznanilo o škodi do pristojnega okr. glavarstva ali lokalne davčne komisije. Ako pozneje naznaniš, zapade ti pravica do odškodovanja. Pri pismenih naznanilih ne štejejo prejemnega dneva. Ako je prizadetih več posestnikov, potem morejo naznaniti škodo skupno po zastopniku, kateri pa mora imeti pooblastilo do vseh v tanamem. Tega pooblastila ni treba kolkovati. Pa tudi občinski predstojnik lahko naredi naznanilo in sicer brez pooblastila, ker njega i tako zmatrajo za občinskega zastopnika.

Toliko na znanje bralcem tega lista o tej novej postavi.

Kadar je naznanilo že odposlano, potem vrši nadaljne obravnave dotična gosposka, kakor to postava velevala. Važno je, da naznanite vsako škodo o pravem času in na pravi način. Samo ob sebi se umeje, da naj se razumni in pametni kmetovalci izkušajo postav okoristiti kolikor mogoče, ker postava je narejena na korist kmetovalcu, ne pa na korist davčnega urada. „Der Praktische Landwirth“.

Bratje Sokoli!

Podpisani odbor Vas vabi, da se v obilnem številu udeležite izleta, katerega napravimo jutri v nedeljo na Prosek, kjer bodo tudi naši telovadci pri veselici pevskega društva „Hajdrih“ sodelovali. Vsak bodi točno ob 2 1/4 pop. na kolodvoru. Odhod ob 2 1/2 s zabavnim vlakom.

Na zdravje! ODBOR.

Poslano.

Bolnikom na kostobolu

in reumatizmu opozorujemo posebno na Kwisde fluid proti kostobolu, ki se ni samo udomačil uže v vseh krogih kot nepogrešljivo domače sredstvo pri boleznih v kostih, revmatizmu in na živcih, ampak se tudi predpisuje z vseh po zdravnikih z mnogim priznanjem. Kwisde fluid proti kostobolu je pristen samo s tu odviseno varnostno znamko v vseh lekarnah. Cena steklenici 1 gl. a. v. Glavno skladišče: Kreisapothek Korneuburg pri Beči Fr. Iv. Kwizde, c. kr. avstr. in kr. rumunski dvorni dobavitelj. (h)

Tržno poročilo.

(Cene se razume kakor se prodaje na debelo blago za gotov denar.)

Cena od for. do for.	
Kava Mocca	100 K. 127.— 129.—
Rio biser jako fina	94.— 96.—
Java	84.— 86.—
Santos fina	79.— 81.—
Guatemala	93.— 95.—
Portorico	105.— 106.—
San Jago de Cuba	124.— 126.—
Ceylon plant, fina	112.— 116.—
Java Malang, zelena	87.— 89.—
Campinas	93.— 94.—
Rio oprana	86.— 87.—
„fina“	81.— 83.—
„srednja“	27.— 28.—
Cassia-lignea v zabojih	390.— 410.—
Macisov cvet	18.— 19.—
Ingber Bengal	97.— 98.—
Papar Singapore	73.— 74.—
Penang	87.— 88.—
Batavia	29.50 30.—
Piment Jamaika	140 K. 6.— 7.—
Petrolej ruski v sodih	8.50 —

Lastnik pol. društvo „Edinost“.

Ulje bombažno amerik.	37.— 38.—
Leece jedilno j. f. gar.	40.— 41.—
dalmat. s certifikat.	43.— 44.—
namizno M.S.A. j. f. gar.	56.— 58.—
Rotiči pulješki	5.50 5.—
dalmat. s cert.	— 7.50
Aix Vierge	66.— 68.—
fino	60.— 62.—
Smokve pulješke v sodih	— —
„v venci“	— —
Limoni Mesina	zaboj 6.50 7.50
Pomerance sicilijanske	7.50 8.—
Mandli Bari La	100 K. 70.— 71.—
dalm. La. s cert.	— —
Pignelli	72.— 74.—
Riz italij. najfinejši	19.75 20.25
„srednji“	17.50 18.50
Rangoon extra	13.— 13.25
„La“	11.25 11.50
„II. a“	10.50 10.75
Sultanine dobre vrsti	31.— 33.—
Suho grozdje (opaša)	26.— 27.—
Citabe	— —
Sladkor centrifug. v vrečah	100 K. 35.75 —
„s certifikat.“	— —
Slaniki Yarmouth La	sod — —
Polenovke srednje velikosti	36.— 37.—
„velike“	33.— 34.—
Fazol Coks	— —
Mandoloni	— —
svetlorudeči	— —
temnorudeči	— —
bohinjski	— —
Maslo	60.— 80.—
Seno konjsko	2.68 3.30
volovsko	3.39 4.10
Slama	2.32 3.24
Les, tram. kub. č.	— 38 — 31
Uglje	2.45 2.79

Dunajska borza.

dne 3. avgusta.

Enotni drž. dolg v bankovcih	gld. 81.85
„v srebru“	82.50
Zlata renta	111.—
5% avstrijska renta	96.75
Delnice narodne banke	867.—
Kreditne delnice	314.20
London 10 lir sterlin	123.35
Francoski napoleondori	9.75
C. kr. cekini	5.81
Nemške marke	60.55

Naznanilo.

Vodstvo tiskarne Dolenc naznanja p. n. občinstvu, da se 24. avgusta tiskarna preseli v ulico Carintia št. 28.

„Slovanski Svet“

polumesečnik, obsežajoč po 16 velikih stranih, razpravlja kulturna in politična vprašanja slovanska, opisuje važne dogodke iz vseh slovanskih krajev, naznanja važnejša slovanska književna dela in prave slovanske časopise ter objavlja tudi boljše leposlovna dela slovanskih pisateljev v slovenskem prevodu. Sotrudniki so listu odlični Slovani iz raznih delov slovanske zemlje. Cena je nenavadno nizka.

Naročnina znaša:

za celo leto	3 gld. — kr.
za pol leta	1 gld. 50 kr.
za četrt leta	— 75 kr.

Za ljubljanske naročnike in dijake pa celoletno 2 gld. 80 kr., poluletno 1 gld. 40 kr. in četrtletno 70 kr.

Naročnina se pošilja po nakaznicah upravnistvu „Narodne tiskarne“ v Ljubljani.

Isto upravnistvo utegne postreči še z vsemi številkami, ki so doslej izšle.

Uredništvo in upravnistvo Slovanskega Sveta.

Gospodu G. Piccoli-ju,

lekarju »pri Angelus« v Ljubljani.

Vaša želodčeva esenca, koja sem slučajno spoznal, ozdravila me je popolnoma neprenehljive slabosti čreves in prebavnika, kakor tudi neznanu mučee trdo-telesnosti. Dolgo iskal sem leka zoper to bolezen, ki mi je gotovo malo zadovoljnih uric v prihodnosti obetala; vse drugo zavživanje lečil bil je zaman in edino le Vašej neprecenljivej esenci se imam zahvaliti za popolno zdravje, ter Vam ostanem, predragi gospod Piccoli, za vse dni življenja zánjo najsrčnejše udan in hvaležen.

Na Dunaji. 1887

Spiridijon Pokrajac, prof. kandidat.

Naznanilo.

Podpisani javlja, da je prevzel lekarno, „Alla Madonna“ (bivša Xicovich), Via Nuova 18, katero bode vodil pod imenom

PREMIATA

Farmacia Franzoni

sucessore Xicovich.

Nadajaje se, da mu ostanejo zvesti dosedanj p. n. gg. klijenti, nadeja pridobiti si tudi novih, ter bode storil vse mogoče, da zadovolji sl. občinstvu.

A. FRANZONI

kemik-lekarnar, odlikovan z srebrno kolajno o raznih razstavah za svoje preparate.

Debelost, medlost se po novej metodi gotovo odpravi. Vse kožne bolezni, kot grinte, žoltina, ogrel, pege, rudeče nose in roke, bolezni las se radikalno ozdravijo. Pike od osepnic in kocine po obrazu se zmiraj odstranijo. V vsakem kosmetičnem p. ašaji daje se svet. Navodi, kako se zdraviti, dajo se pismer o, če se vse obširno poroči in se priloži marka za odpis v listu z naslovom: „Hygiea-Officin“ Breslau II.

Teodor Slabanja

srebrar v Gorici, ulica Morelli št. 17.

se priporoča velečastiti duhovščini za izdelovanje cerkvenih potrebščin najnovejše oblike namreč: —12—5

Monstrance, kelihov, ciborijev, svetilnic, svečnikov, itd. itd. po najnižji ceni.

Tudi se pri njem stara cerkvena priprava v ognju pozlati, posrebrati in popraviti.

Na blagovoljna vprašanja bode radovoljno odgovarjal.

Pošilja vsako blago dobro shranjeno in poštne prosto.

Staro orodje naj se pošilja v popraviljanje nefrankirano.

Ustanovljeno 1747.

C. kr. dvorni zvonar

Albert Samassa

fabrikant strojev i gasilnega orodja v Ljubljani.

Ubrani zvonovi z upravo.

Vse vrste gasilnice, izvrstne sestave za občine, za gasilna društva v mestih in na kmetih. Hidrofori, vojovi za vodo, izvrstne škroplilnice, kakor drugo orodje in pripomočki zoper požare. 12-1

Cerkvene svečnice in druge priprave iz bronze. — Sesalke in orodje za vodnjake.

Sesalke za vodnjake, za vinske i pivne sode in kadi, za drozganje, gnojnice, podzemeljske namene, ročna in strojna dela. Dalje: kovinsko blago, cevi iz litega i kovanege železa s priteklino, mehovi iz konopnine in gumija itd. po najnižjih cenah. Občine in gasilna društva plačujejo lahko na obroke. 20 svetinj.

Marijacelske

želodčne kapljice.

izvrstno delujoče zdravilo pri vseh boleznih na želodcu. Neprecenljive dobrote je posebno vpliv njihov pri notčnosti, slabosti želodca, ako z grla smrdi, napejanju, kislem pehanju, keliki, želodčnem kataru, gorečiču (traveci) pri preobilnej produkciji slin, rumenici bluvanju in gnjusu, glavobolu, ako boli iz želodca) krč v želodcu, zabasanju, preobilnosti jedi in pijače v želodcu, proti glistam, boleznim na vranici in jetrih in tudi proti zlati žili ali himorojdam. Cena steklenici je z nakazom vred samo 35 nov. Glavni zalag ima lekarničar „k angelju varhu“ 53-53

Dr. Brady Kremsler, Morava.

V Trstu jih pa dobite pri lekarničarju Bialetoletto all' orso nero in Seravallu blizu starega sv. Antona

Zgubljene in oslabiljene

možke moči in nezmožnost

Gotov pripomoček! Vsakdo se popolnoma ozdravi z gentalnim ogljenčevim slapom brez naslednjih notranjih ner-dov na gotov način in za vedno, šestokrat celo v doli 2 dni, celo navidezno neozdravljiva nezmožnost v vsakej človeški dobi, kakor tudi polucije s prijetnim, nečutenim zunanjim zdravljenjem. — Svedočba slavnih profesorjev in zdravniški strokovnjaški spisi, na tisoče zahval od popolnoma ozdravljenih oseb, svetujejo vsem bolnim rabo ogljenčevega slapa, ki garantira gotov in trajen uspeh.

Podpolna priprava z dotičnim ponkom in zdravniškimi spričevali for 5.80. Pri pošiljavi se dobro pazi, da se ne spozna kaj zavoj zadržuje in od kod prihaja. Zavod za ordinacije za tajno bolezni:

Dr. Karol Altmann

Dunaj VII. Mariabilderstrasse 70 Dunaj.

KWIZDE

sredstvo za uničenje podgan in mišij ali podganska smrt.

Mori podgane, hišne in poljske miši, hrčke in krte. To sredstvo za uničenje podgan, škoduje samo podganam, mišim in enakim živalim, mej tem ko je vsled zdravniškega spričevala popolnoma neškodljivo pšom, mačkom, perotnini in drugim koristnim domačim živalim.

Dobiva se pristno v lekarnah in trgovinah z mirodijami. (R)

Cena 1 komadu 50 nvč. a. v.

Glavno skladišče:

Kreisapothek v Korneuburgu pri Beču.

Jaz, Ana Csillag

sd svojimi 185ctm. dolgimi orjaškimi Loreley-vlasi, katere sem dobila po 14 mesečni uporabi svojega samoiznajdenega mazila, je edino sredstvo proti izpadanju vlasi, za pospeševanje rasti, za ojačenje kože, pospešuje pri moških polno, jako bradorast in uže po kratkej uporabi podeli vlasem in bradi naravno svetlost in polnost ter je obvaruje pred zgodnjim osivenjem do najvišje starosti. Cena lončeku 1 gld. do 2 gold. Pošilja se vsak dan za gotov denar ali s poštним povzetjem po vsem svetu 20—3

Csillag & Comp.

Budapest, — Königsgasse Nr. 52., kamor se morajo pošiljati vse naročbe.

TRŽASKA HRANILNICA

Sprejemlje denarne vloge v bankovcih od 50 sold do vsacega zneska vsak dan v tednu razun praznikov, in to od 9—12 ure opoldne. Ob nedeljah pa od 10—11 ure zjutraj. Obresti na knjižice. 3%

Plačuje vsak dan od 9—12 ure opoldne. Zneske od 50 gld. precej, od 50—100 je treba 1 dan odpovedati, 100—1000 3 dni in čez 1000 pa 5 dni poprej.

Eskomptuje menjice domicilirane na tržaskem trgu po 3 1/2 %

Posojuje na državne papirje avstro-ogrške do 1000 gld. po 5% višje zneske v tekočem računu po 4 1/2 % Daje denar proti vknjiženju na posestva v Trstu. Obresti po dogovoru.

TRST, 1. oktobra 1887.

2—24

Izdajatelj in odgovorni urednik Lovro Žvab.

Tiskarna Dolenc v Trstu.